

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. október 24.

INFORMATIKAI ALAPISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Megoldási útmutató

I rész

Általános megjegyzések:

- Ha egy kérdésre a jó válasz(ok) mellett a tanuló válaszában hibás választ is megjelöl, akkor a kérdésre adható pontszámból le kell vonni a rossz válaszok számát. Negatív pontszám nem adható, ezért több hibás válasz esetén a minimális pontszám nullánál kevesebb nem lehet. Pl.: Ha egy jó válasz mellett a tanuló egy hibás választ is bejelöl, akkor 0 pontot kell adni. Ez nem vonatkozik azokra a kérdésekre, ahol a **(minden helyes részválasz 1 pont)** szöveg szerepel.
- A kifejtős kérdések (nem feleletválasztós) válaszainál nem a szó szerinti, hanem a helyes tartalmi, illetve a lényegi válaszok megadását kell értékelni. Ha a tanuló válaszában a tartalmi vonatkozásai megfelelnek a megoldási útmutatóban megadott válasznak, akkor a válasza adható pontot meg kell adni. Ha csak kis részben, vagy pedig nem felel meg a kapott válasz, akkor pont nem jár a válaszáért.
- A pontszámok az „A” részben a megadott részletezésnél tovább nem bonthatók (0,5 pont nem adható). • Egyes esetekben előfordulhat, hogy egy általánostól eltérő rendszer használata miatt valamely kérdésre a tanuló nem a várt választ adja, *de a válasza és az indoklása elfogadható*. Ilyen esetben a kérdésre adható pontszámot meg kell adni. Pl.: Táblázatkezelőkben magyar beállításnál a tizedesek elválasztásának a jele a vessző, és ez a várt válasz. Ha a diákok munkájuk során angol beállítást használnak, vagy a tanuló odaírja ezt megjegyzésként, akkor az előző helyett az angol beállítású környezetben használt pont lesz a helyes válasz.

Hardver:

1. **I, H, H, I**, (minden részválasz 1 pont) ..... 4 pont
2. **d.**, csak olvasható memória ..... 1 pont
3. Központi egység főbb elemei:
  - Vezérlő egység ..... 1 pont
  - ALU ..... 1 pont
  - Regiszterek ..... 1 pont
  - további elemek (pl. Belső busz) is elfogadhatóak, de plusz pont nem jár értük
4. magyarázza el mi a soros port, illetve a párhuzamos port!
  - soros: bitenkénti adatátvitelre alkalmas (pl: egér illesztése) ..... 1 pont
  - párhuzamos: egy bitesoport egyidejű átvitelére alkalmas (pl: nyomtató illesztése) ... 1 pont
5. **I, I, I, H**, (minden részválasz 1 pont) ..... 4 pont
6. Mutassa be a számítógép bekapcsolásakor végrehajtásra kerülő POST műveletet:
  - A számítógép bekapcsolásakor öntesztet hajt végre a gép ..... 1 pont
  - Ellenőrzi a részegységeket, alapértelmezett perifériákat. Ellenőrző összeget készít az eszközökről és azok hardver beállításairól ..... 1 pont
  - Az eredményt összeveti a Setup-ban tárolt ellenőrző összeggel ..... 1 pont
7. Multifunkcionális nyomtatók lehetőségei:
  - Nyomtatás ..... 1 pont
  - Szkenner használata ..... 1 pont
  - Fénymásolás ..... 1 pont

Szoftver

8. Archiválás feladat:
  - Biztonsági másolat készítése, mérettől függő adathordozóra ..... 1 pont
  - Rendszeresen, heti, havonkénti mentés, megfelelő program használatával ..... 1 pont
9. Mire használjuk a tömörítést? Hogyan történik a tömörítés?
  - Tömörítés az állományok helytakarékosabb átalakítása ..... 1 pont
  - A tömörítés az állomány az állományban előforduló jelek gyakorisága alapján visszafejthető új kódot generál, esetleg feleslegesen tárolt jeleket elhagy ..... 1 pont
10. **H, I, I, I**, (minden részválasz 1 pont) ..... 4 pont
11. **c.** ..... 1 pont

Szövegszerkesztés táblázatkezelés

12. Ismertesse a körlevél készítésének három lépését!
  - A törzsdokumentum elkészítése ..... 1 pont
  - Adatforrás meghatározása elkészítése ..... 1 pont
  - A törzsdokumentumok és adatforrások egyesítése ..... 1 pont
13. Összesen: 6 pont
  - C2 =ÉV(MA())-ÉV(B2) ..... 2 pont
  - D2 =HA(C2>18;"Év vesztes";"") ..... 2 pont
  - F2 =FKERES(E2;\$G\$2:\$H\$6;2) ..... 2 pont

Informatikai alapok

14. Írja le a program készítés lépéseit!

Feladat meghatározás, specifikáció	1 pont
Algoritmus készítés, szárazteszt	1 pont
Kódolás	1 pont
Futtatás, hibakeresés, javítás	1 pont
Tesztelés	1 pont
Dokumentáció készítés	1 pont

15. (A AND B) XOR (A OR B)

IGAZ	1 pont
------------	--------

Hálózati alapismeretek, HTML

16. Ismertesse a hálózati topológiákat.....0,5-0,5 pont max. 2 pont

Sín vagy más néven busz topológia: a számítógépek egymás után vannak felfűzve a hálózatra, a csomag halad végig sínen és az adott címzésű gép fogadja be.

Csillag topológia: a számítógépek egy elosztón keresztül kapcsolódnak a központi géphez, a csomag csak az adott címzésű géphez érkezik az elosztón keresztül

Gyűrű topológia: A számítógépek körben vannak elhelyezve az adatforgalom egyirányú.

Fa topológia: a számítógépek FA struktúrába vannak rendezve.

17. Mi a lényeges tevékenysége az alábbi HTML kifejezésnek?

```
<p class=MsoNormal><a name=teteje></a><o:p>&nbsp;</o:p></p>
```

```
<p class=MsoNormal><a href="#teteje"><span class=GramE>teteje</span></a></p>
```

Definiál egy „teteje” nevű könyvjelzőt ..... 1 pont

A „teteje” könyvjelzőre ugrik ..... 1 pont

II. rész

Tájékoztató és útmutató:

- A példasor megoldására 120 perc áll rendelkezésére.
- A feladatok megoldásához a számítógépes konfiguráción, illetve papíron és íróeszközön kívül egyéb segédeszközt nem használhat!
- Ahol a feladat szövege másképp nem rendelkezik, ott az adott feladatot megoldó program forráskódját kell beadnia! Amennyiben a megoldás egyéb fájlokat is használ (pl. adatbázisfájlok, indexfájlok, adatfájlok), természetesen azokat is be kell adnia!
- Ahol ez külön nincs jelezve, ott a feladatok megoldása során a felsorolt programozási nyelvek közül az egyiket kell használnia! Ezek az előre meghatározott programnyelvek adott verziói lehetnek. A 4. feladat megoldása során a meghatározott adatbázis-kezelő rendszert, illetve az SQL nyelvet használhatja.
- A feladatok megoldása során, ahol ez külön nincs jelezve a feladatban, feltételezzük hogy a program használója, a billentyűzetes inputoknál a megfelelő formátumú és a feladat kritériumrendszerének megfelelő értékeket ad meg, így külön input ellenőrzéssel nem kell foglalkoznia, ezért az ilyen jellegű kódrészekért többletpont sem adható.
- Ahol a feladat szövege a kimenet pontos formátumát nem határozza meg, ott törekedjen a kulturált, ám egyszerű megjelenítésre. Fontos, hogy a kiíratott adatok formátuma kellően olvasható legyen (pl. a valós számokat ne az exponenciális formátumban jelenítse meg stb.)
- A 4. feladat megoldását készítheti teljes egészében SQL nyelven is. Ebben az esetben az adatbázis létrehozását és feltöltését végző SQL-forráskódot is be kell adnia egy megfelelő szövegfájlban!
- A feladatok befejezésekor a beadásra szolgáló hajlékonylemezen, illetve hálózati könyvtárban az alábbi könyvtárszerkezetet alakítsa ki!
- \2006xxxx\FELADAT1\

Az **xxxx** az érettségire kapott azonosító számot jelenti.

Értelemszerűen a **FELADATn** könyvtár tartalmazza az **n.** feladat megoldását.

Az egyes feladatok megoldását adó forrásfájlt, illetve az esetlegesen szükséges egyéb kiegészítő állományokat a **FELADAT1...FELADAT4** könyvtárakban bocsássa a vizsgabizottság rendelkezésére! A megoldást tartalmazó fájl neve **myxxxx.*** legyen, ahol

m – a megoldást jelenti

y – a feladat sorszáma

xxxx – az érettségire kapott azonosító számot jelenti.

* – a megoldás során használt rendszer jellemző kiterjesztése.

1. feladat: (10 pont)

Adott egy kizárólag alapműveleteket (+, -, *, /, =), számokat és zárójeleket tartalmazó kifejezés. Vezessünk be egy „s” számot, amely a zárójelek állapotát figyeli. Kezdőértéke legyen nulla. Balról jobbra haladva egyesével megvizsgáljuk a kifejezésben előforduló jeleket. Amennyiben zárójelet találunk, kiértékeljük. Minden zárójelnyitáskor növeljük, zárásnál csökkentjük „s” értékét.

Készítsen programot, mely eldönti, hogy helyesen zárójelezett-e a megadott kifejezés! Akkor helyesen zárójelezett, ha bármely pillanatban igaz, hogy $s \geq 0$, és a végén $s = 0$.

A kifejezésben előforduló egyéb karaktereket nem kell ellenőrizni.

a) Szintaktikai helyes program	2 pont
b) S változó deklarálása, ill. kezdőérték	2 pont
c) Kifejezés beolvasása (szöveg)	1 pont
d) Eldöntés tétel alkalmazása	4 pont
e) Eredmény kiírása	1 pont

2. feladat: (10 pont)

A FAT fájlrendszer fontos eleme, hogy az adatokat ún. clusterekben (klászter) tárolja el. A cluster mérete 512 Bájt (= 1 szektor) és kettő valamilyen hatványának, szorzata. Általában KiloBájtban adják meg. A cluster lehet pl. 4 szektor (= $4 \cdot 512$ Bájt = 2 KB), 8, 16 stb., de nem lehet 3, 5, 6 stb. szektoros. A FAT tehát minden fájlt feldarabol cluster méretű szeletekre, eltárolja, majd bejegyzí egy táblázatba, hogy hova is tette a lemezen. Ha a fájl csak több clusterben fér el, azokat nem feltétlenül egymás mellett helyezi el. A táblázatból bármikor vissza tudja állítani az eredeti sorrendet. Egy clusterbe egyidejűleg csak egy fájl írhat. Ha nem tölti ki teljesen, akkor az a terület más célra nem használható. Egy 100 bájtos fájl is lefoglal tehát 2 KB-ot, ha ekkora a cluster.

Készítsen programot, mely megadja a cluster mérete, illetve a – maximum 15 – fájl mérete alapján az általuk lefoglalt terület méretét! A fájlok mérete bájtban van megadva. Az egyszerűség kedvéért a legkisebb cluster méret 1 KB legyen.

a) Szintaktikai helyes program	2 pont
b) A fájlok méretének beolvasása	1 pont
c) Az egyes fájlok helyfoglalásának kiszámítása	2 pont
d) Összegzés tételének alkalmazása	3 pont
e) Eredmény kiírása	2 pont

3. feladat: (15 pont)

Egy középiskolai végzős osztályba maximum 35 fő jár. Az érettségi tantárgyak négy kötelező valamint egy szabadon választott tantárgy.

Készítsen programot, amely beolvassa egy szövegfájlból (vizsga.txt) a diákok neveit, szabadon választott érettségi vizsgatantárgyaikat és meghatározza minden fakultatív vizsgatárgyhoz az érettségizők névsorát. Az eredményt a képernyőre írassa ki!

A szövegfájlban minden diák neve és tantárgya egy sorban pontosvesszővel (;) elválasztva szerepel. A fájl annyi sorból áll, amennyi diák szerepel benne.

a) Szintaktikai helyes program	2 pont
b) Fájlban lévő adatok beolvasása	3 pont
c) Rendezés tantárgy szerint	5 pont
d) Lista	5 pont

Itt most elfogadható megoldásként, ha a fájl adatait beolvassa egy vektorba.

Tetszőleges módszerrel rendezheti, akár beolvasáskor kigyűjtheti tárgyanként a vizsgázókat.

4. feladat: (15 pont)

Egy vállalat raktárnyilvántartás adatainak tárolása, és ezek lekérdezése a feladat.

Legyen adott a **RAKTAR** nevű adatbázis, mely készlet adatait tárolja. (Az adatbázist a vizsgabizottság által megadott helyen találhatja dBASE-III, illetve MS-ACCESS 2000 formátumban.) Az adatbázis elsősorban feladatkitűzési céllal készült, így természetesen nem modellezi tökéletesen egy raktár teljes készletét. A feladatokat az adott modell keretein belül kell megoldani. Az adatbázis az alábbi táblákat (relációkat) tartalmazza:

(A „:” után az adott adat típusát adtuk meg, a „->” karakterek után pedig az esetlegesen meghatározott kapcsolatot. Az egyes tábláknál a kulcsot aláhúzott karakterekkel jelöljük.)

Anyag (

ASZ : Egész szám

ANev : Szöveg

KOD : Egész szám -> Kodtar.KOD

ME : Egész szám

EAR : Egész szám

ARME : Egész szám -> Penznem.KODPN

)

Kodtar (

KOD : Egész szám -> Anyag.KOD

MEGNEVEZES: Szöveg

)

Penznem (

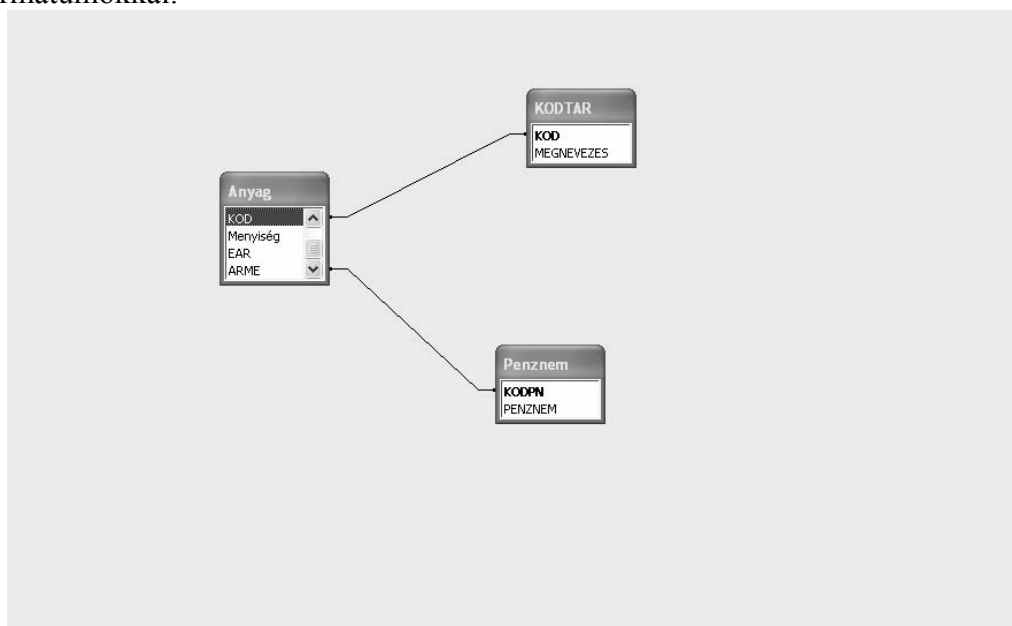
KODPN : Egész szám -> Anyag.ARME

Penznem: Szöveg

)

Az „Anyag” tábla a készlet adatait, azonosító szám, név, kód, mennyiség, egységár, pénznem tartalmazza.

A „KODTAR” tábla a megnevezések adataival van feltöltve. A „Penznem” a megfelelő pénzformátumokkal.

- a) Készítsen lekérdezést, mely megadja a teljes készletet ANEV szerint növekvő sorrendbe a következő mezők szerint:
ASZ; ANEV; MENNYISEG; MEGNEVEZES; EAR, PENZNEM
- b) Készítsen lekérdezést, mely megadja a DB mennyiségű termékek összes mennyiségét!
- c) Készítsen lekérdezést, amely meghatározza az átlag egységárnál (EAR) drágább termékek közül azokat, amelyekből legalább 200 egység van raktáron. Az eredményt EAR szerint csökkenő sorrendbe rendezze!

a) Az a) lekérdezés helyes megfogalmazása ..... 3 pont

Helyes részeredményért arányosan kevesebb pont adható.

Az alábbiakban feltüntetünk egy lehetséges megoldást és az ahhoz javasolt részpontszámokat:

SELECT Anyag.ASZ, Anyag.ANEV, Anyag.Mennyiség, KODTAR.MEGNEVEZES, Anyag.EAR,
Penznem.PENZNEM ..... 1 pont
FROM Penznem INNER JOIN (KODTAR INNER JOIN Anyag ON KODTAR.KOD = Anyag.KOD)
ON Penznem.KODPN = Anyag.ARME ..... 1 pont
ORDER BY Anyag.ANEV; ..... 1 pont

b) A b) lekérdezés helyes megfogalmazása ..... 4 pont

Helyes részeredményért arányosan kevesebb pont adható.

Az alábbiakban feltüntetünk egy lehetséges megoldást és az ahhoz javasolt részpontszámokat:

SELECT Sum(Anyag.Mennyiség) AS SumOfMennyiség ..... 1 pont
FROM Penznem INNER JOIN (KODTAR INNER JOIN Anyag ON
KODTAR.KOD = Anyag.KOD) ON Penznem.KODPN = Anyag.ARME ..... 1 pont
GROUP BY KODTAR.MEGNEVEZES ..... 1 pont
HAVING (((KODTAR.MEGNEVEZES)="DB")); ..... 1 pont

c) A c) lekérdezés helyes megfogalmazása ..... 8 pont

Helyes részeredményért arányosan kevesebb pont adható.

Az alábbiakban feltüntetünk egy lehetséges megoldást és az ahhoz javasolt részpontszámokat:

SELECT Anyag.ANEV, Anyag.KOD, Anyag.Mennyiség, Anyag.EAR, Anyag.ARME ..... 1 pont
FROM Penznem INNER JOIN (KODTAR INNER JOIN Anyag
ON KODTAR.KOD=Anyag.KOD) ON Penznem.KODPN=Anyag.ARME ..... 1 pont
WHERE (((Anyag.Mennyiség)>199) AND ((Anyag.EAR)>(SELECT Avg(Anyag.EAR) AS
AvgOfEAR
FROM Penznem INNER JOIN (KODTAR INNER JOIN Anyag ON KODTAR.KOD =
Anyag.KOD) ON Penznem.KODPN = Anyag.ARME)))
Akkor is jár a pont ha segédlekérdezéssel oldja meg ..... 5 pont
ORDER BY Anyag.EAR DESC; ..... 1 pont